ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА

№ 61.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZEDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 9-го Августа. — 1846 — Wilno. PIĄTEK, 9-go Sierpnia.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 3-го Августа.

ВЫСОЧАЙШІЙ РЕСКРИПТЪ,

данный на имя супруги Генералъ-Фельдмаршала Князя Варшавскаго Графа Паскевича-Эриванскаго.

Княгиня Елисавета Алексѣевна! Въ ознаменованіе доблестныхъ заслугъ супруга вашего, стяжавшихъ столь справедливое право на признательность Нашу, и въ изъявленіе особеннаго Нашего къ вамъ благоволенія, Мы, съ соизволенія Государя Императора, приняли васъ въ число кавалерственныхъ Дамъ *ордена Св. Великомученицы Екатерины 1-й степени*, коего знаки при семъ препровождая, пребываемъ къ вамъ навсегда благосклонны.

На подлинномъ Собственною Ея Императорскаго Величества рукою подписано:

АЛЕКСАНДРА.

Въ Варшавѣ,
25-го Мая 1846 года.

—

Въ Высочайшемъ Указѣ, за собственноручнымъ Его Императорскаго Величества подписаніемъ, данномъ Правительствующему Санату, 1 Іюля, изображено: „Во уваженіе къ особенному усердію и отличнымъ попеченіямъ, оказаннымъ Двора Нашего Статсъ-Дамою *Барановою*, при воспитаніи Любезнѣйшихъ Дочерей Нашихъ Великихъ Княженъ, Всемилостивѣйше жалуемъ ей Графское Имперіи Нашей достоинство, распространяя оное на ея потомство.“

— Высочайшимъ Указомъ, даннымъ Придворной Конторѣ 30-го Іюня и 1-го Іюля, Всемилостивѣйше пожалованы Фрейлинами къ Ея Величеству Государынѣ Императрицѣ, дѣвицы Марія *Кавелина* и Графиня Августина *Армфельдъ*.

—

Члены Государственнаго Совѣта, Тайные Совѣтники *Бутурлинъ* и *Кочубей*, (1 Іюля) Всемилостивѣйше пожалованы въ Дѣйствительные Тайные Совѣтники.

— Его Императорское Величество, изъ двухъ избранныхъ Дворянствомъ Виленской Губерніи кандидатовъ въ званіе тамошняго Губернскаго Предводителя, Высочайше утвердить соизволилъ въ этой должности Надворнаго Совѣтника *Пусловскаго*.

—

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 3 go Sierpnia.

NAJWYŻSZY RESKRYPT,

do małżonki Jenerał-Feldmarszałka Xięcia Warszawskiego Hrabi Paskiewicza-Erywańskiego.

Xiężno Elżbieto, córko Alexego! W celu uznania świetnych zasług małżonka waszego, dających tak słuszne prawo do wdzięczności NASZEJ, i w dowodzie szczególnéj NASZEJ ku wam życzliwości, za dozwoleniem N. CESARZA JEGO MOŚCI, przyjęliśmy was w poczet Dam *Orderu Św. Wielkiéj Męczenniczki Katarzyny 1-éj klassy*, którego znaki przy niniejszém załączając, pozostajemy ku wam na zawsze przychylnemi.

Na oryginale Własną JEJ CESARSKIEJ MOŚCI ręką podpisano:

ALEXANDRA.

w Warszawie,
25-go Maja 1846 roku.

—

W Najwyższym Ukazie, z własnoręcznym JEGO CESARSKIEJ MOŚCI podpisem, do Rządzącego Senatu, w dniu 1-m Lipca wydanym, wyrażono: „Przez wzgląd na szczególną gorliwość i znakomitą troskliwość, okazane przez Damę Stanu Dworu NASZEGO, *Baranowę*, przy wychowaniu Najukochańszych Córek NASZYCH WIELKICH XIĘŻNICZEK, Najłaskawiéj nadajemy jéj Hrabiowską Cesarstwa NASZEGO dostojność, rozciągając takową na jéj potomstwo.

— Przez Najwyższe Ukazy do Kantoru Dworu, 30-go Czerwca i 1-go Lipca, Panny: Marya *Kawelin* i Hrabianka Augusta *Armfeldt*, mianowane Frejlinami N. CESARZOWEJ JEJ MOŚCI.

—

Członkowie Rady Państwa, Radzcy Tajni *Buturlin* i *Koczubej*, (1 Lipca) Najłaskawiéj mianowani zostali Rzeczywistymi Radzcami Tajnymi.

— JEGO CESARSKA MOŚĆ, z dwóch wybranych przez Dworzaństwo gubernii Wileńskiéj kandydatów na urząd tamecznego Gubernialnego Marszałka, Najwyżéj utwierdzić raczył w tym obowiązku Radzcę Dworu *Pusłowskiego*.

—

Въ Высочайшемъ Указѣ, за собственноручнымъ Его Императорскаго Величества подписаніемъ, данномъ Правительствующему Сенату, Іюля въ 6-й день, изображено:

,,По случаю обнаруженныхъ нынѣ въ губерніяхъ: Виленской, Ковенской и Гродненской, сообщниковъ злоумышленникамъ, покушавшимся въ минувшемъ Февралѣ мѣсяцѣ ниспровергнуть законныя власти въ вольномъ городѣ Краковѣ, въ Познани и Галиціи, признавая нужнымъ принятыя уже въ Царствѣ Польскомъ, въ Подольской и Волынской губерніяхъ мѣры къ обезпеченію общественнаго спокойствія, распространить на означенныя губерніи, повелѣваемъ: губерніи: Виленскую Ковенскую и Гродненскую, объявить состоящими въ военномъ положеніи, подчинивъ оныя Главнокомандующему Дѣйствующею Арміею, Генералъ-Фельдмаршалу Князю Варшавскому Графу Паскевичу-Эриванскому."

— Г. Генералъ-Адъютантъ Графъ *Орловъ*, отъ 7-го Іюня сего года, сообщилъ Г. Управляющему Министерствомъ Юстиціи, что нѣкоторые писатели приступаютъ къ изданію сочиненій, относящихся до царствованія Государя Императора, безъ испрошенія на то особаго Высочайшаго соизволенія. По соображеніи сего случая съ законами, оказалось, что въ 9 ст. приложенія къ Уставу о предупрежденіи и пресѣченіи преступленій, XIV т. Св. Зак. (изд. 1842 г.) сказано: ,,Въ разсматриваніи сочиненій историческихъ и политическихъ, цензура ограждаетъ неприкосновенность Верховной власти, строго наблюдая, чтобы въ оныхъ не содержалось ничего оскорбительнаго какъ для Россійскаго Правительства, такъ и для правительствъ, состоящихъ въ дружескихъ съ Россіею сношеніяхъ; равно наблюдаетъ цензура, чтобы газеты и журналы не сообщали извѣстій объ Особѣ Императорскаго Величества, о Членахъ Императорской Фамиліи, о придворныхъ торжествахъ и съѣздахъ, безъ особаго Высочайшаго соизволенія, сообщаемаго отъ Министра Императорскаго Двора." Хотя общій смыслъ этой статьи приводитъ къ тому необходимому заключенію, что если повелѣно испрашивать Высочайшее разрѣшеніе на помѣщеніе въ газетахъ и журналахъ краткихъ извѣстій, то тѣмъ болѣе надлежитъ испрашивать таковое же разрѣшеніе на изданіе цѣлыхъ книгъ о Государѣ Императорѣ и Членахъ Императорской Фамиліи, но какъ въ означенной статьѣ объ этомъ именно не упомянуто, и отъ того происходятъ недоумѣнія, то Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ: пополнить вышеприведенную статью Свода Законовъ опредѣленнымъ поясненіемъ, что на изданіе всякаго сочиненія, въ коемъ описываются событія, относящіяся до Его Императорскаго Величества и Особъ Августѣйшей Фамиліи, надлежитъ предварительно испрашивать Высочайшее соизволеніе чрезъ Министра Императорскаго Двора.

— Г. Генералъ-Адъютантъ Графъ *Орловъ*, отъ 26 минувшаго Іюня сообщилъ Г. Министру Юстиціи, что въ слѣдствіе возникшаго вопроса, сообщеннаго Г. Министромъ Внутреннихъ Дѣлъ, о томъ, на какомъ основаніи должны быть увольняемы въ отставку лица, изъ государственныхъ и политическихъ преступниковъ, состоящія въ гражданской службѣ въ Сибири, Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ: дабы упомянутыя лица, въ случаѣ просьбъ ихъ, были увольняемы въ отставку не иначе, какъ съ обязательствомъ безвыѣздно жительствовать въ томъ же мѣстѣ, гдѣ состояли на службѣ, и съ учрежденіемъ за ними надзора мѣстнаго начальства.

—

Главнокомандующій Дѣйствующею Арміею, Генералъ-Фельдмаршалъ Князь Варшавскій Графъ *Паскевичъ-Эриванскій*, 24 го Іюля, выѣхалъ въ Варшаву.

Минскъ, 26 *Іюня*.

Высокоторжественный день рожденія Его Императорскаго Величества Государя Императора, ознаменованъ былъ для жителей Минска, кромѣ общей радости народной, событіемъ весьма замѣчательнымъ, особенно для той большей части народонаселенія города, которая прежде столь чужда была въ Россіи общаго стремленія къ нравственному и умственному образованію, а именно для Евреевъ. Событіе это

W Najwyższym Ukazie, z własnoręcznym Jego Cesarskiej Mości podpisem, do Rządzącego Senatu, Lipca 6-go dnia wydanym, wyrażono:

„Z powodu odkrycia w Guberniach: Wileńskiéj, Kowieńskiéj i Grodzieńskiéj, wspólników ludzi źlemyślących, którzy usiłowali w zeszłym miesiącu Lutym obalić prawe władze w wolném mieście Krakowie, w Poznaniu i Galicyi, uznając za potrzebne, przedsięwzięte już w Królestwie Polskiém, w Podolskiéj i Wołyńskiéj Guberniach środki ku zapewnieniu publicznéj spokojności, rozciągnąć na pomienione gubernie, Rozkazujemy: Gubernie: Wileńską, Kowieńską i Grodzieńską, ogłosić za zostające na stopie wojennéj, poddawszy je pod władzę Głównodowodzącego Czynną Armią, Jenerał-Feldmarszałka Xięcia Warszawskiego Hrabi Paskiewicza-Erywańskiego."

— P. Jenerał-Adjutant Hrabia *Orłow*, doniosł, pod d. 7-m Czerwca r. b., P. Zarządzającemu Ministerstwem Sprawiedliwości, że niektórzy autorowie wydają, dzieła, dotyczące panowania Najjaśniejszego Pana, bez wyjednania na to szczególnego Najwyższego zezwolenia. Po zastosowaniu do tego przypadku przepisów prawa, okazało się, że w art. 9, annexu do Ustawy o zapobieżeniu i tamowaniu przestępstw, T. XIV Zb. Praw (wyd. 1842 r.) wyrażono: „W roztrząsaniu dzieł historycznych i politycznych, Cenzura broni nietykalności Najwyższéj władzy, ściśle przestrzegając, aby w nich nie było nic ubliżającego, tak Rządowi Rossyjskiemu, jako też rządom, zostającym w przyjaźnych z Rossyą stosunkach; równie też Cenzura czuwa nad tém, aby gazety i dzienniki nie donosiły nic o Osobie Najjaśniejszego Pana, o Członkach Familii Cesarskiej, o uroczystościach i zjazdach u Dworu, bez szczególnego Najwyższego zezwolenia, udzielanego przez Ministra Dworu Cesarskiego." Lubo treść ogólna tego artykułu naprowadza na ten konieczny wniosek, że jeżeli kazano wyjednywać Najwyższe zezwolenie na umieszczanie w gazetach i dziennikach krótkich wiadomości, to tém bardziéj szukać należy takowego zezwolenia na wydanie całych xiążek o Najjaśniejszym Panu i Członkach Familii Cesarskiéj; gdy atoli w pomienionym artykule wyraźnie o tém nie wspomniano, a ztąd wynika wątpliwość, przeto Jego Cesarska Mość Najwyżéj rozkazać raczył: uzupełnić powyższy artykuł Zbioru Praw wyraźném objaśnieniem, że na wydanie wszelkiego dzieła, opisującego wypadki, dotyczące Najjaśniejszego Pana i Osob Najjaśniejszéj Familii, należy wprzódy wyjednać Najwyższe zezwolenie przez Ministra Dworu Cesarskiego.

— P. Jenerał-Adjutant Hrabia *Orłow*, pod d. 26 Czerwca, zawiadomił P. Ministra Sprawiedliwości, że w skutek wynikłego zapytania, udzielonego przez P. Ministra Spraw Wewnętrznych, o tém, na jakiéj zasadzie ma być dawana dymissya osobom, z liczby politycznych przestępców państwa, zostającym w cywilnéj służbie w Syberyi, Cesarz Jego Mość Najwyżéj rozkazać raczył: aby rzeczone osoby, w razie prośb ich, nie inaczéj były uwalniane od służby, jak z obowiązkiem mieszkania, nie wyjeżdżając, w témże miejscu, gdzie zostawały na służbie i z ustanowieniem nad niemi dozoru miejscowéj Policyi.

—

Głównodowodzący Czynną Armią, Jenerał-Feldmarszałek Xiążę Warszawski Hrabia *Paskiewicz-Erywański*, d. 24 Lipca, wyjechał do Warszawy.

Mińsk, 26 *czerwca*.

Wielce uroczysty dzień urodzin Jego Cesarskiej Mości oznaczony został dla mieszkańców Mińska, oprócz powszechnéj radości narodowéj, wypadkiem nader pamiętnym, mianowicie dla téj przeważającéj ludności miasta, która dotąd żadnego w Rossyi nie brała udziału w dążności do moralnego i umysłowego kształcenia, to jest, dla Żydów. Wypadek ten powinien obudzić prawdziwą radość w sercu każdego, zwłaszcza, że przezeń ma się u-

должно возбуждать истинную отраду въ душѣ каждаго, тѣмъ болѣе, что оно должно уничтожить ту нравственную преграду, которая доселѣ отдѣляла Еврейское народонаселеніе отъ прочихъ гражданъ Россіи. Еще въ прошломъ 1845 году, въ Маѣ мѣсяцѣ, въ присутствіи Г. Генералъ-Губернатора здѣшняго края Ѳ. Я. *Мирковича*, было открыто преобразованное Еврейское училище, называемое *Таллмудъ-Тори*; но такъ какъ въ этомъ заведеніи обучаются дѣти только бѣдныхъ Евреевъ, содержимые на счетъ благотворительныхъ суммъ Еврейскаго общества, то купечество и прочіе достаточные обыватели, испросивъ разрѣшеніе Начальства, учредили новое училище для своихъ дѣтей, съ платою за ученіе со стороны родителей, въ которомъ сверхъ Еврейскихъ предметовъ, обучаются Русскому и Нѣмецкому языкамъ, Ариѳметикѣ и Географіи. Съ необыкновенною готовностію собралось болѣе двадцати молодыхъ людей въ сіе заведеніе къ назначенному дню. Открытіе этого училища происходило въ такомъ же порядкѣ какъ и въ прошедшемъ году. Г. Начальникъ Губерніи со всѣми высшими чиновниками и Г. Дивизіонный Генералъ, со многими военными Штабъ и Оберъ-Офицерами, отправились въ домъ назначенный для училища, въ залѣ котораго, украшенной портретомъ Государя Императора, дѣти ожидали ихъ прибытія. Еврейское купечество и прочіе обыватели то же туда собрались. По прибытіи Начальства въ залу, произнесены были двѣ рѣчи, одна на Русскомъ языкѣ учителемъ Евреемъ Левинымъ, другая — на Нѣмецкомъ, учителемъ Евреемъ Мелцеромъ. Въ сихъ рѣчахъ выражено было, съ какою благодарностію общество Еврейское принимаетъ благодѣтельныя мѣры, Высочайшей, отеческо—благой воли Государя Императора, пекущагося равно объ образованіи и слѣдственно о счастіи всѣхъ своихъ вѣрноподданныхъ. Въ заключеніе провозглашенъ былъ при звукахъ музыки народнаго гимна: *Боже, Царя храни!* за здравный тостъ Государю Императору и Августѣйшему Дому. Дѣти поступившія въ училище кажется уже дышали новою жизнію. Во взорахъ ихъ отражалась вся торжественность необыкновеннаго для нихъ событія.

Въ сей же день, въ 4 часа, былъ обѣдъ у Г. Начальника Губерніи, для высшихъ военныхъ и гражданскихъ чиновниковъ, вечеромъ—балъ въ залѣ Дворянскаго Собранія, и городъ былъ иллюминованъ.

przątnąć moralna tama, dzieląca dotąd pokolenie Żydowskie od reszty obywateli Rossyjskich. Już w zeszłym 1845 roku, w Maju, w obec P. Jenerał-Gubernatora tutejszego kraju, *Mirkowicza*, otwartą została przekształcona żydowska szkoła, nazwana *Talmud-Tory*; ale że w tym zakładzie uczą się dzieci ubogich tylko Żydów, utrzymywane kosztem dobroczynnych składek żydowskiej gminy, kupcy przeto i inni zamożniejsi obywatele, wyjednawszy pozwolenie Zwierzchności, założyli nową szkołę dla swoich dzieci, z opłatą za naukę przez rodziców, gdzie prócz żydowskich przedmiotów, mają się uczyć języka Rossyjskiego i Niemieckiego, Arytmetyki i Jeografii. Z niewymówną skwapliwością zgromadziło się więcéj niż 20 młodzieńców do tego zakładu na dzień naznaczony. Otwarcie téj szkoły odbyło się tymże porządkiem jak i w roku minionym. P. Naczelnik Gubernii i P. Jenerał Dywizyi z wielu wojennymi Sztab- i Ober-Oficerami, udali się do domu przeznaczonego dla szkoły, gdzie w sali, ozdobionéj portretem Najjaśniejszego Pana, dzieci czekały na ich przybycie. Kupcy Żydowscy i inni obywatele podobnież tam się zgromadzili. Po przybyciu Zwierzchności do sali, miane były dwie mowy, jedna w Rossyjskim języku przez nauczyciela Starozakonnego Lewina, druga w Niemieckim przez Nauczyciela Starozakonnego Melcera. W nich wyrazili mówcy, z jaką wdzięcznością gmina Żydowska przyjmuje dobroczynne środki Najwyższéj, ojcowsko-dobrotliwéj woli Najjaśniejszego Pana, troszczącego się zarówno o oświecenie, a zatém o szczęście wszystkich swoich wiernych poddanych. Na zakończenie wzniesiony został przy dźwiękach narodowego hymnu: *Boże zachowaj Cesarza!* toast za zdrowie Cesarza Jego Mości i Najjaśniejszéj Rodziny. Dzieci, które weszły do szkoły, zdawało się, że już nowem życiem oddychać zaczęły. W oczach ich jaśniała cała uroczystość niezwyczajnego dla nich wypadku.

Tegoż dnia, o godz. 4-éj, był obiad u P. Naczelnika Gubernii, dla wyższych wojennych i cywilnych urzędników, a wieczorem bal w sali Dworzańskiego Zgromadzenia, tudzież miasto było oświecone.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Берлинъ, 4 Августа.

Его Императорское Высочество Великій Князь Михаилъ Павловичъ изволилъ выѣхать въ Ишль.

— Изъ прирейнскихъ провинцій получены дополнительныя извѣстія о бывшемъ 29 Іюля землетрясеніи. Во многихъ мѣстахъ обрушились трубы. Въ Кастелланѣ, во многихъ домахъ показались трещены въ стѣнахъ. Землетрясеніе это было ощущено во всѣхъ городахъ лежащихъ по Рейну, какъ въ принадлежащихъ Пруссіи провинціяхъ, такъ и въ составляющихъ часть герцогства Гессенъ-Дармштадскаго, въ королествѣ Виртембергскомъ и въ прирейнской Баваріи.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Prussy.

Berlin, 4 sierpnia.

Jego Cesarska Wysokość Wielki Xiążę Michał Pawłowicz wyjechał do Ischl.

— Z prowincyi Nadreńskiéj ciągle jeszcze donoszą o trzęsieniu ziemi zaszłém d. 29 lipca. W wielu miastach poobalały się kominy. W Casellaun domy się w wielu miejscach porysowały. Ogółem trzęsienie to nawiedziło wszystkie miasta leżące nad Renem, tak w prowincyach należących do Pruss jako też i w wielkiem Xięztwie Hesko-Darmsztadzkiém, w królestwie Wirtembergskiém, i w Bawaryi Nadreńskiéj.

Франція.

Парижъ, 31 Іюля.

Въ парижскихъ журналахъ пишутъ, что извѣстіе о покушеніи на жизнь Короля возбудило во Франціи всеобщее негодованіе. По собраннымъ о преступникѣ Гаври свѣдѣніямъ, оказывается, что онъ, поссорившись за 18 лѣтъ предъ симъ съ своею женою, подвергался припадкамъ сумасшествія, отъ котораго не могъ совершенно излечиться. Гаври никогда не вмѣшивался въ политическія дѣла, всегда съ уваженіемъ отзывался о Королѣ и удивлялся покушеніямъ на жизнь Его Величества. Онъ содержалъ фабрику стальныхъ издѣлій, платилъ 3,000 фр. за помѣщеніе и имѣлъ 20 работниковъ. Изъ двоихъ его сыновей, старшій служитъ въ альжирской арміи, а младшій, 21 года отъ роду, работаетъ на отцовской фабрикѣ.

— Въ дневникѣ законовъ обнародовано королевское постановленіе, коимъ судъ перовъ созванъ къ 7 Августа, для сужденія убійцы Гаври.

Francya.

Paryż, 31 lipca.

Dzienniki Paryzkie napełnione są wynurzaniem zgrozy, jaką cały kraj przejęty został na wiadomość o zamachu na życie Króla. Z zasiągnionych o zbrodniarzu Henry wiadomości okazuje się, że tenże poróżniwszy się przed 18 laty z żoną cierpiał obłąkanie, z którego nigdy nie był zupełnie wyleczony. Zresztą Henry nie wdawał się nigdy w politykę, mówił zawsze z uszanowaniem o Królu, i dziwił się, jak można przedsiębrać zamach na jego życie. Utrzymywał fabrykę wyrobów stalowych, płacił rocznie 3,000 fran. za najem mieszkania i zatrudniał 20 robotników. Ma dwóch synów, z tych starszy służy w wojsku w Algieryi, młodszy zaś, mający lat 21, pracował w warsztacie ojca.

— Dziennik praw ogłosił postanowienie Królewskie zwołujące sąd Parów na 7-my sierpnia, w sprawie Królobójcy Henry.

— Въ *Gazette des Tribunaux* напечатано: Жозефъ Гаври надѣялся купить билетъ въ концертъ, и такимъ образомъ хотѣлъ быть ближе къ балкону, гдѣ Король занималъ мѣсто съ своимъ семействомъ. Этого билета, за полученіемъ котораго обращался онъ къ многимъ лицамъ, не могъ пріобрѣсти, и вѣрно сему-то обстоятельству Король одолженъ своею жизнію.

— Не смотря на тщательное розысканіе, донынѣ не успѣли отыскать ни одной изъ пуль, которыми заряжены были пистолеты.

— Людовикъ Бонапарте, графъ Сенъ-Лё, бывшій голландскій Король, родившійся 4-го Сентября 1778 года въ Аячіо, на островѣ Корсикѣ, скончался въ Ливорно, 25-го с. м. Утромъ 24 го Іюля съ нимъ сдѣлался ударъ; вслѣдъ за тѣмъ, онъ погрузился въ летаргическій сонъ и чрезъ 24 часа умеръ безъ всякихъ страданій. Ему было 68 лѣтъ. Его единственный сынъ, Людовикъ Наполеонъ, бѣжавшій недавно изъ гамскаго замка, все еще находится въ Лондонѣ. Графъ Сенъ-Лё въ теченіе многихъ лѣтъ жилъ въ совершенномъ уединеніи. При кончинѣ его, никого не было, кромѣ одного молодаго человѣка, воспитаніемъ котораго онъ занимался. Еще неизвѣстно, какъ составлено имъ завѣщаніе; имѣніе его было незначительно, и едва приносило 60,000 франковъ дохода. Изъ братьевъ Наполеона, остается теперь въ живыхъ только Іеронимъ, герцогъ Монфортскій, бывшій Вестфальскій Король, родившійся 15-го Ноября 1784 года, и находящійся нынѣ во Франціи.

— Абд-эль-Кадеръ показывается опять на берегахъ Малуи. Изъ Орана сообщаютъ намъ о новыхъ грабежахъ, совершенныхъ небольшими отрядами марокканской конницы, въ уѣздахъ смежныхъ съ французскими владѣніями.

— Подполковникъ Курби-де-Коньоръ, находящійся въ плѣну у Абд-эль-Кадера, увѣдомилъ своихъ родственниковъ, что Эмиръ поручилъ ему писать къ маршалу Бюжо, и предложить размѣнъ плѣнныхъ.

— *Courrier Francais* увѣдомляетъ, что адмиралъ Монтано де Ларокъ, командующій флотскою дивизіею при западныхъ берегахъ Африки, пріобрѣлъ отъ Короля Дагамея, сильнѣйшаго Государя въ этихъ странахъ, замокъ Негида, и въ оном расположилъ французскій гарнизонъ. Въ Негидѣ, купеческій марсельскій домъ Регисъ, имѣетъ цвѣтущую свою контору. Если извѣстіе сіе оправдается, то Франція будетъ владѣть важною торговою колоніею въ западной части Африки.

— Въ томъ же журналѣ утверждаютъ, что мексиканское правительство подало ноту, въ кабинеты французскій и англійскій, съ просьбою о принятіи участія въ возстановленіи мира съ Соединенными Штатами.

1 Августа.

Король, Королева, принцесса Аделаида, герцогъ Монпансьерскій и юный принцъ Виртембергскій, сопровождаемые военнымъ министромъ, генераломъ Аталенъ, полковниками Дюма и Тьери, а равно состоящими въ ихъ свитѣ офицерами, прибыли вчера въ полночь, въ замокъ Э. Совершенное на канунѣ этого дня покушеніе на жизнь Короля, повсюду было уже извѣстно и потому присутствіе Его Величества произвело трогательное впечатлѣніе. Не только въ Бове и Омаль, но во всѣхъ городкахъ и селеніяхъ, жители выбѣгали на встрѣчу Королю. Поселяне покидали свои нивы и луга и спѣшили на большую дорогу привѣтствовать Его Величество радостными восклицаніями. Въ Омалѣ Король пробылъ полтора часа и пригласилъ къ своему столу мѣстное военное и гражданское начальства. Отъ Омаля до Э дорога была украшена флагами и иллюминована, а начальство и національная гвардія встрѣчали Ихъ Величества изъявленіемъ преданности.

— Въ *Journal des Débats* сообщаютъ, еще слѣдующія свѣдѣнія о покушеніи Гаври: „Едва Король вышелъ на балконъ и началъ кланяться привѣтствовавшему народу, какъ раздались два пистолетные выстрѣла. „Это въ меня"!—сказалъ Король и указалъ мѣсто откуда слѣдовалъ выстрѣлъ. Потомъ Его Величество положилъ руку на голову и на сердце, давая этимъ знать народу, что онъ не раненъ. Услышавъ второй выстрѣлъ, Королева съ ужасомъ бросилась въ объятія своего августѣйшаго супруга, какъ бы желая закрыть его собою. Но Его Величество не оказалъ ни малѣйшаго смущенія, и успокоивъ

— W *Gazette des Tribunaux* czytamy: Józef Henry miał nadzieję otrzymać bilet na koncert, i tym sposobem znajdować się bliżéj balkonu, gdzie Król zajmował miejsce z swą familią. Tego biletu, o który się starał u wielu osób, nie mógł otrzymać, i zapewne téj okoliczności Król winien jest swe życie.

— Pomimo wszelkich poszukiwań, jakie czyniono, nie znaleziono dotąd żadnéj z kul, któremi nabite były pistolety.

— Ludwik Bonaparte, Hrabia de Saint Leu, były Król Hollenderski (urodzony dnia 4 września 1778 w Ajaccio na wyspie Korsyce), umarł dnia 25 lipca w Livorno. W dniu 24 rano tknięty został apoplexyą; zaraz potém popadł w sen letargiczny, i we 24 godziny potém, umarł bez żadnych cierpień. Miał lat 68. Jedyny jego syn, Ludwik Napoleon, który uszedł był niedawno z cytadelli Ham, znajduje się jeszcze w Londynie. Hrabia de Saint Leu żył od kilku lat w odosobnieniu. W chwili jego śmierci nikt nie był przy nim prócz młodzieńca, którego wychowaniem się zajmował. Nie wiadomo jeszcze, co jego testament zawiera; majątek jego nie był wielki; szacują go na 60,000 fr. renty (rocznego dochodu). Tak więc z braci Napoleona, żyje już tylko jeden Hieronim, Xiążę Montfort, były Król Westfalski, urodzony 15 listopada 1784, który teraz przebywa we Florencyi.

— Abd-el-Kader ma się znowu znajdować ze swoją dairą nad brzegami Malui. Donoszą z Oranu o nowych łupieztwach, wykonanych przez małe oddziały jezdzców Marokańskich, w pogranicznych powiatach posiadłości francuzkich.

— Podpółkownik Courby de Cognord, zostający w niewoli Abd-el-Kadera, doniósł teraz rodzinie swojéj, że Emir kazał mu pisać do Marszałka Bugeaud w przedmiocie wymiany jeńców.

— *Kuryer francuzki* donosi, że Admirał Montagnes de Laroque, dowodzący dywizyą floty przy zachodnich brzegach Afryki, nabył od Króla Dahameja, najpotężniejszego władzcy w tych stronach, zamek Nehida, i tamże załogę francuzką umieścił. W Nehidzie dom Marsylski Regis posiada nader kwitnący kantor. Jeżeli się ta wiadomość potwierdzi, Francya posiędzie wielce korzystne stanowisko handlowe w zachodniéj części Afryki.

— Tenże sam dziennik utrzymuje, że rząd Mexykański zaniósł do gabinetów: francuzkiego i angielskiego prośbę, o pośrednictwo w przywróceniu pokoju ze Stanami Zjednoczonemi.

Dnia 1 sierpnia.

Król, Królowa, Xiężniczka Adelaida, Xiążę Montpensier i młody Xiążę Wirtembergski, mając w orszaku swoim Ministra wojny, Jenerała Athalin, Półkowników Dumas i Thierry, tudzież kilku oficerów służbowych, przybyli zawczoraj o północy do zamku Eu. Zamach dniem wprzódy wymierzony na życie Króla był już wszędzie wiadomy, dla tego też obecność Monarchy wzbudzała najżywsze uczucie. Nie tylko w Beauvais i Aumale, ale we wszystkich miasteczkach i wsiach, ludność wybiegała na spotkanie królewskiego orszaku. Włościanie i żniwiarze opuszczali rolę i tłoczyli się na gościniec witać Monarchę okrzykami radości. W Aumale Król zabawił półtory godziny i zaprosił do swego stołu władze cywilne i wojskowe. Z Aumale aż do Eu gościniec był przyozdobiony chorągwiami i rzęsisto oświecony, a władze na czele gwardyi narodowéj przyjmowały Monarszą parę, która temi dowodami przywiązania była do głębi serca rozczulona.

— *Journal des Débats* udziela, prócz wiadomych, jeszcze następujące szczegóły o zbrodniarzu Henry: „Zaledwie Król wyszedł na balkon i zaczął się kłaniać witającéj go publiczności, usłyszano dwa głuche wystrzały z pistoletu. „To do mnie!" rzekł Monarcha, i wskazał ręką miejsce skąd strzelono; następnie położył rękę na głowie i na sercu, dając znać przez to ludowi, że nie został raniony. Usłyszawszy drugi wystrzał, Królowa z przerażeniem rzuciła się w objęcie swego dostojnego małżonka, jak gdyby go chciała zasłonić. Król nie okazał najmniejszego wzruszenia, i uspokoiwszy nieco Królowę, kazał grać daléj muzyce hymn narodowy (*la Marseillaise*).

нѣсколько Королеву, приказалъ музыкѣ продолжать народный гимнъ.

— Въ *Constitutionnel* пишутъ: ,,тюремный надзиратель г-нъ Дюфренъ посѣтилъ вчера преступника Ганри, который, на вопросъ, за что онъ покушался на жизнь Короля, отвѣчалъ, что послѣ банкротства, не отважившись лишить себя жизни, рѣшился онъ совершить преступленіе, за которое установлена смертная казнь, хотя бы преступникъ никого не убилъ; и справясь съ уголовнымъ уставомъ задумалъ преступленіе, исполненное имъ 29 Іюля.“

2 Августа.

Столь важный для будущности Франціи актъ избранія членовъ палаты депутатовъ начался вчера во всѣхъ избирательныхъ коллегіяхъ государства.

— Канцлеръ палаты перовъ, герцогъ Пакье, выѣхалъ третьяго дня, въ свое помѣстье Колланъ, откуда воротится 5 ч. с. м., чтобы предсѣдательствовать въ судѣ перовъ, который откроется 7 числа.

— Въ *Gazette des Tribunaux* пишутъ: ,,Близъ того мѣста гдѣ стоялъ преступникъ Ганри, трое молодыхъ людей, скучавшихъ по причинѣ неначинавшагося концерта, потому что Король не выходилъ на балконъ, стали между собою разсуждать въ обидныхъ для Короля и Королевской фамиліи выраженіяхъ; находившіяся подлѣ нихъ лица, не желая вмѣшиваться въ разговоръ съ подобными людьми, коихъ красныя лица уличали въ излишнемъ употребленіи напитковъ, удалились въ сторону. Послѣ того какъ раздались выстрѣлы, они вспомнивъ объ этихъ трехъ молодыхъ людяхъ, возвратились на прежнее мѣсто и нашли ихъ тутъ же, произносившихъ оскорбительныя слова на Короля. Почему были они задержаны и преданы въ руки полиціи. При первоначальномъ допросѣ оказалось, что одинъ изъ числа этихъ молодыхъ людей, 19 лѣтъ отъ роду, есть купеческій сидѣлецъ: а два остальные, 19 и 20 лѣтъ, состоятъ учениками у адвоката. Они вовсе не запирались въ произнесеніи неприличныхъ словъ, объясняясь, что провинились будучи въ нетрезвомъ состояніи. Впрочемъ утверждаютъ, что они не принадлежатъ ни въ какимъ политическимъ обществамъ, а одинъ изъ нихъ, въ удостовѣреніе, что они не принимали ни какого участія въ покушеніи, предъявилъ билетъ на заложенный въ ломбардѣ сюртукъ, объявляя, что полученныя взаймы деньги истрачены на обѣдъ въ трактирѣ, изъ котораго они, къ несчастію своему, пошли въ тюльерійскій садъ. Однако ихъ отправили въ полицію, для содержаніи подъ стражею и преданія суду. Сверхъ того, задержанъ еще и четвертый молодой человѣкъ, 19 лѣтъ отъ роду, произносившій возмутительныя восклицанія.

4 Августа.

Говорятъ, что за нѣсколько часовъ до покушенія на жизнь Короля, 29-го м. м., полицейскій коммисаръ тюльерійскаго квартала просилъ у Короля частной аудіенціи и доложилъ Его Величеству, что, по донесенію безъ подписи и безъ доказательствъ, извѣстно, что въ Короля имѣютъ выстрѣлить въ то время, какъ предъ дворцемъ будетъ играть музыка. Король отвѣчалъ на это: ,,Исполняйте свою обязанность, будте осторожны и внимательны; что касается до меня, то если бы Я даже былъ убѣжденъ, что получу смертельную рану, и тогда исполню долгъ свой и покажусь публикѣ.“

— По извѣстіямъ изъ Э отъ 1-го Августа, наслѣдный принцъ Баварскій прибылъ туда въ тотъ же день по полудни, потомъ ѣздилъ на прогулку съ королевскою фамиліею и въ 7 часовъ возвратился въ замокъ. Король находится въ вожделѣнномъ здравіи.

— Французскій флотъ, состоящій изъ семи линѣйныхъ кораблей и четырехъ пароходовъ, подъ начальствомъ принца Жуэнвильскаго, вошелъ 19 м м. въ гавань острова Мальты.

— Говорятъ, что г-нъ Гизо, прежде всѣхъ проектовъ, внесетъ въ палаты проектъ о назначеніи суммъ на содержаніе принцевъ королевской фамиліи. Носятся также слухи о возстановленіи наслѣдственнаго права на званіе пера.

— Министръ юстиціи предписалъ парижскому и руэнскому генеральнымъ прокурорамъ произвести слѣдствіе, чтобы открыть источникъ неосновательныхъ и тревожныхъ слуховъ, разсѣянныхъ въ сихъ двухъ городахъ о внезапной кончинѣ Короля 2-го Августа.

— Z *Constitutionnel*: ,,Inspektor więzienia, P. Dufresne, odwiedził wczoraj zbrodniarza Henry, który na zapytanie, dla czego dopuścił się zamachu na życie Króla, odrzekł, że popadłszy w bankructwo, a nie mając odwagi odjęcia sobie życia, chciał popełnić zbrodnię, któraby pociągała za sobą karę śmierci, chociażby nikogo nie pozbawił życia; przejrzawszy zatém prawo kryminalne, odważył się na zamach, który w d. 29-m lipca wykonał.“

Dnia 2 sierpnia.

Tak ważny dla przyszłości Francyi akt wyboru nowéj Izby Deputowanych, rozpoczął się wczoraj we wszystkich kollegiach wyborczych całego kraju

— Kanclerz Izby Parów, Xiążę Pasquier, wyjechał zawczoraj do swoich dóbr Collan, skąd powróci 5-go, w celu przewodniczenia sądowi Parów, zwołanemu na 7-my b. m.

— Z *Gazette des Tribunaux*: ,,Blisko tego miejsca gdzie stał Józef Henry, trzech młodych ludzi, zniecierpliwionych, że się jeszcze nie rozpoczyna koncert, z powodu, iż Monarcha nie wyszedł na balkon, zaczęło prowadzić rozmowę w wyrazach obelżywych dla Króla i jego rodziny. Osoby koło nich stojące nie chcąc wdawać się w spory z podchmielonymi, oddaliły się w inną stronę. Późniéj dopiéro po wystrzałach przypominając sobie tych trzech młodych ludzi, powróciły na dawne stanowisko i znalazły ich jeszcze miotających dalsze obelgi na Króla. Przytrzymano ich zatém natychmiast i oddano władzy policyjnéj. Przy piérwszem przesłuchaniu okazało się, że jeden z tych młodzieńców, 19-letni, był subiektem w handlu, dwaj inni zaś, 19 i 20 lat mający, dependentami u Adwokata. Nie zaprzeczyli bynajmniéj swéj mowy nieprzyzwoitéj, tłómacząc się jedynie, że ich przewinienie pochodziło z niezwykłego stanu w jakim się po obiedzie znajdowali. Zresztą utrzymywali, że nie należą do żadnych towarzystw politycznych, a jeden z nich dla lepszego przeświadczenia, że nie mieli żadnego udziału w popełnionym zamachu, pokazał bilet lombardowy na zastawiony surdut, oświadczając, że pieniądze pożyczone wydane zostały na obiad, z którego nieszczęśliwém zdarzeniem, poszli do ogrodu Tuileryjskiego. Jednakże odesłano ich do więzienia prefektury policyi, skąd przed sądem stawieni będą. Przytrzymano także czwartego młodzieńca lat 19-cie mającego, który wydawał okrzyki buntownicze.

Dnia 4 sierpnia.

Mówią, że na kilka godzin przed zamachem w d. 29-m z. m., Kommissarz policyi okręgu Tuileryjskiego, prosił Króla o prywatne posłuchanie, na którém oświadczył, że według doniesień niepewnych i żadnym nie stwierdzonych podpisem, miano strzelić do Monarchy podczas koncertu. Król odrzekł mu na to: ,,Czyń pan co do niego należy, dawaj baczność i uważaj; bo co się mnie tyczy, gdybym nawet był przekonany, że śmiertelną otrzymam ranę, nie zaniedbam wykonać mojéj powinności i ukażę się przed narodem.

— Według listów z Eu, z d. 1-go sierpnia, następca tronu Bawarski przybył tam tegoż dnia po południu, odbywał przejażdżkę z rodziną Królewską, a wieczorem o 7-éj wrócił do zamku. Król cieszy się pożądaném zdrowiem.

— Flota francuzka zostająca pod dowództwem Xięcia Joinville, złożona z siedmiu okrętów liniowych i cztérech parostatków, wpłynęła 19-go z. m. do portu Maltańskiego.

— Mówią, że piérwszy projekt do prawa, jaki P. Guizot Izbom przełoży, będzie uposażenie Xiążąt Królewskiego domu. Chodzi także pogłoska o przywróceniu dziedzicznego Parostwa.

— Minister sprawiedliwości polecił prokuratorom jeneralnym: Paryzkiemu i miasta Rouen, nakazać ścisłe śledztwo, w celu dojścia źródła fałszywych i zatrważających pogłosek, rozsianych w obu tych miastach, o nagłéj śmierci Króla d. 2. sierpnia.

2

Англія

Лондонъ, 29 *Іюля*.

Происходившія вчера и третьяго дня засѣданія нижней палаты, посвящены были исключительно преніямъ по министерскимъ предложеніямъ относительно перемѣны и опредѣленія пошлины на сахаръ. Слѣдствіемъ продолжительныхъ и жаркихъ съ обѣихъ сторонъ по сему предмету споровъ, было отверженіе извѣстнаго уже проекта лорда Бентинка, 265 голосами противъ 135. Этою побѣдою министры весьма много обязаны содѣйствію Г. Пиля, который въ произнесенной имъ рѣчи объявилъ, что хотя онъ неодобряетъ совершенно всѣхъ распоряженій новаго билля, преимущественно относительно сравненія сахара производимаго свободными людьми, съ производимымъ невольниками; но такъ какъ отъ утвержденія сего билля зависитъ существованіе министерства, и какъ другаго кабинета въ настоящее время нельзя было бы составить; то и соглашается на мѣру лорда Росселя и подаетъ голосъ въ пользу билля.— По отринутіи предположенія лорда Бентинка, палата преобразовалась въ комитетъ, для соображенія дальнѣйшихъ статей министерскаго билля.

Билль этотъ, служащій дальнѣйшимъ развитіемъ общей торговой реформы, и слѣдствіемъ уничтоженія пошлины на хлѣбъ, совершеннаго прежнимъ кабинетомъ, имѣетъ также цѣлію, по словамъ самаго лорда Росселя, удобство народа и казны. По исчисленію Г. Куллоча, годичное потребленіе сахара въ Англіи простирается обыкновенно отъ 11 до 13 милліоновъ фунтовъ, за который, вслѣдствіе теперешней слишкомъ высокой протекціонной пошлины, покупатели уплачиваютъ, сверхъ цѣнности, излишнихъ 3,240,260 фунт. стерл. Съ другой стороны обложеніе невольническаго сахара значительнѣйшею пошлиною, весьма уменьшая привозъ онаго, уменьшило бы также и таможенный доходъ въ 341,529 ф. ст., и сверхъ сего, могъ бы быть въ сахарѣ недостатокъ въ Англіи; ибо, по самымъ точнымъ исчисленіямъ, всѣ вмѣстѣ англійскія колоніи производятъ сахара не болѣе 230,000 тоннъ, тогда какъ одна Англія потребляетъ его ежегодно неменѣе 252,000 тоннъ. Относительно вознагражденія чѣмъ либо другимъ плантаторовъ въ англійскихъ колоніяхъ, министръ торжественно убѣждалъ палату, что на этотъ предметъ обратитъ тщательнѣйшее вниманіе.

— На кораблѣ *Marya Sones*, на которомъ перевозили изъ Цейлона въ Англію отрядъ 90 пѣхотнаго полка, 13 человѣкъ задохлись. Корабль этотъ застигла сильная буря, при берегахъ острова св. Маврикія. Чтобы обезопасить корабль отъ волнъ, закрыли всѣ люки, и 13 человѣкъ лишились жизни, отъ слишкомъ спертаго воздуха.

30 *Іюля*.

Вчерашнее, непродолжительное засѣданіе нижней палаты, не представляетъ ничего занимательнаго. Лордъ Джонъ Россель пожертвовалъ въ пользу Г. Кобдена 100 фунт. стерл.

— Вчера, первый министръ принималъ депутатовъ общества, имѣющаго цѣлію пониженіе пошлины отъ солода. Депутаты представляли министру о вредномъ вліяніи, какое имѣетъ пошлина сія на арендаторовъ земель и хлѣбопашцевъ, и просили его обратить на этотъ предметъ вниманіе. Лордъ Джонъ Россель обѣщалъ разсмотрѣть ихъ прошеніе.

— 4-го Августа, дворъ въ сопровожденіи Короля и Королевы Бельгійскихъ, отправится въ Осборнгоузъ, на островъ Вейтъ. Королева Викторія не сомнѣвается, что проектъ о сахарѣ будетъ утвержденъ палатами. Принцъ Альбертъ отправился сегодня въ Ливерпуль, дабы присутствовать при закладкѣ зданія назначаемаго для помѣщенія матросовъ, выслужившихъ лѣта.

— Гренокское купеческое сословіе, въ знакъ признательности своей за уничтоженіе постановленій о хлѣбѣ, поднесло сэръ Роберту Пилю большой, серебряный кубокъ.

1 *Августа*.

На вчерашнемъ засѣданіи нижней палаты, въ главномъ комитетѣ утвержденъ былъ, безъ всякой перемѣны, билль лорда Росселя относительно пошлины на сахаръ. Пренія, предшествовавшія сему утвержденію, были вообще незанимательны, тѣмъ болѣе что Г. Инглисъ, одинъ изъ главныхъ противниковъ проекта, прежде объявилъ, что послѣ балотировки по предложенію лорда Бентинка, всякая на-

Anglia.

Londyn, 29 *lipca*.

Wczorajsze i onegdajsze posiedzenia Izby Niższéj, zajmowały wyłącznie rozprawy nad ministeryalnemi wnioskami względem zmiany i uregulowania cełł od cukru. Wypadkiem długich i żywych z obustron w tym przedmiocie sporów, było odrzucenie wiadomego już wniosku Lorda Bentinck, 265 głosami przeciw 135, a zatém większością 130 głosów na korzyść Ministrów. Zwycięztwo to, Ministrowie winni są w znacznéj części wsparciu P. Peela, który w zabranym głosie oświadczył, iż lubo nie pochwala całkiem wszystkich rozporządzeń nowego billu, zwłaszcza co do porównania cukru wyrabianego przez ręce wolne, z wyrabianym przez niewolników; że jednak od przyjęcia tego bilu zależy byt ministerstwa, a innego gabinetu w téj chwili nie podobna byłoby utworzyć; przychyla się przeto do planu Lorda Russel i głosuje za jego przyjęciem. Po odrzuceniu wniosku Lorda Bentinck, Izba zamieniła się w Komitet, dla roztrząśnienia dalszych szczegółów ministeryalnego bilu.

Bill ten, będący dalszém rozwinięciem ogólnéj reformy handlowéj, i skutkiem zniesienia cełł protekcyjnych od zboża, dokonanego przez poprzedni gabinet, ma głównie na celu, podług oswiadczenia samegoż Lorda Russel, równie dogodność publiczności jak skarbu. Podług albowiem obliczenia P. Kulloch, konsumcya roczna cukru w Anglii, wynosi zwykle od 11 do 13 milionów funtów, który, w skutek teraźniejszych zbyt wysokich cełł protekcyjnych, kupujący przepłacają nad wartość o 3,240 260 f. szter. Z drugiéj strony, obłożenie większém cłem cukru niewolniczego, zmniejszając znacznie jego przywóz, zmniejszyło też dochód celny o 341,529 funt. szter., i nadto może zagrażać Anglii niedostatkiem tego artykułu; gdyż podług najściślejszych obliczeń, wszystkie kolonie angielskie razem wzięte, nie wyrabiają więcéj cukru nad 230,000 tonn (beczek); sama zas Anglia, licząc na tę miarę, potrzebuje go corok najmniéj 252,000 tonn. Co się tyczy interessu i wynagrodzenia czém innem plantatorów cukru w koloniach angielskich, Minister zapewnił najuroczyściéj Izbę, iż zwróci na ten przedmiot najtroskliwszą uwagę.

— Na okręcie *Marya-Sones*, który przewoził z Cejlanu do Anglii oddział 90 półku piechoty, postradało życie 13 ludzi przez uduszenie. Okręt pomieniony napadnięty był od srogiéj burzy przy brzegach wyspy Maurycego, chcąc się więc zabezpieczyć od bałwanów, pozatykano otwory, w skutku czego ludzie pomienieni utracili życie.

Dnia 30 *lipca*.

Izba Niższa miała wczoraj krótkie tylko południowe posiedzenie, na którém nic ważnego nie uchwaliła. Lord John Russel przesłał do składki dla P. Cobden 100 funt. szter.

— Wczoraj, piérwszy Minister udzielał posłuchanie deputacyi towarzystwa mającego na celu zniesienie cła od słodu. Deputacya pomieniona przekładała mu szkodliwy wpływ tego podatku na dzierżawców i rolników, i zanosiła prośbę, aby się nad tym przedmiotem głęboko zastanowił. John Russell przyrzekł, że się zajmie rozważeniem téj rzeczy.

— Dnia 4-go sierpnia, dwór wraz z Królem i Królową Belgijskiemi, wyjedzie do Osbornhouse, na wyspę Wight, Królowa bowiem jest już pewną, że projekt Ministrów o cukrze przejdzie przez obie Izby. Xiążę Albert wyjechał dziś do Liverpoolu, w celu założenia kamienia węgielnego do domu przytułku dla majtków.

— Stan handlowy w Greenock, w dowód swojéj wdzięczności za zmianę praw zbożowych, ofiarował Sir Robertowi Peel wielki dzban srébrny.

Dnia 1 *sierpnia*.

Na wczorajszém posiedzeniu Izby Niższéj, w jeneralnym Komitecie przyjęty został bez żadnéj zmiany bil Lorda Russel, regulujący cła od cukru. Rozprawy poprzedzające to przyjęcie były w ogólności bez interessu, tém bardziéj, że P. Inglis, jeden z głównych przeciwników planu, z gory oświadczył, że po głosowaniu nad wnioskiem Lorda Bentinck, wszelka nadzieja odrzucenia bilu była próżną, i dalszy przeto opór byłby tylko jątrzącym i oburzającym.

дежда на отверженіе проекта была бы напрасна, и что за тѣмъ дальнѣйшее сопротивленіе было бы непростительно.

— Говорятъ, что парламентъ будетъ отсроченъ прежде 25 числа. Билль о сахарѣ несомнѣнно будетъ утвержденъ на слѣдующей недѣлѣ.

— Вчера происходилъ совѣтъ министровъ, въ министерствѣ иностранныхъ дѣлъ.

— Во всѣхъ здѣшнихъ журналахъ, съ негодованіемъ отзываются о покушеніи на жизнь Короля Французовъ.

— Миролюбивый образъ дѣйствій новаго Папы, при его вступленіи на апостолическій престолъ, произвелъ самое благопріятное впечатлѣніе во всей Англіи.

— Изъ Кубы сообщаютъ, что губернаторъ этого острова, О'Доннель, отозванъ, а на его мѣсто назначенъ генералъ Ордозъ, бывшій до сего времени губернаторомъ Филиппинскихъ островов.

— Съ береговъ р. Ла-Платы увѣдомляютъ, что союзныя державы держатъ въ строгой блокадѣ Буэносъ-Айресъ, и что блокирующіе корабли сожгли суда, покушавшіяся пробраться. Розасъ объявилъ, что попавшихся въ плѣнъ офицеровъ союзныхъ войскъ будетъ предавать казни, какъ убійцъ.

— Генералъ-инспекторъ артиллеріи, сэръ Г. Муррай, одинъ изъ старѣйшихъ генераловъ по арміи, скончался третьяго дня вечеромъ.

Италія.

Римъ, 18 Іюля.

Избраніе Пія IX было радостнымъ событіемъ для стѣсненной во многихъ отношеніяхъ Римской Области, ибо народъ надѣялся найти въ немъ мудраго и сильнаго возстановителя порядка, который возвратитъ лучшія времена; но вчерашній вечеръ былъ для всѣхъ Римлянъ празднествомъ, которое надолго запечатлѣлось въ глубинѣ сердецъ народа и сохранитъ навѣки благодарное воспоминаніе о семъ истинномъ отцѣ своихъ подданныхъ. Около семи часовъ вечера было прибито на перекресткахъ объявленіе о всепрощеніи содержащихся въ тюрьмахъ или сосланныхъ политическихъ преступниковъ. Радостное волненіе распространилось немедленно по всему городу. Тысячи устъ восклицали съ восторгомъ: *Evviva Pio nono! a Monte Cavallo!* (Да здравствуетъ Пій IX! на Монте Кавалло! гдѣ именно лежитъ Квиринальскій дворецъ, въ коемъ донынѣ проживаетъ Папа). Огромная площадь и всѣ сосѣднія улицы были наполнены народомъ. Восклицанія и крики ура! не прекращались; всѣ хотѣли видѣть его, принести ему искреннюю благодарность, испросить его благословеніе. Наконецъ, около осьми часовъ, двери большаго балкона растворились, и Папа явился въ сопровожденіи нѣсколькихъ придворныхъ. Нельзя описать народнаго восторга. Папа благословилъ толпу нѣсколько разъ, и удалился при безконечныхъ радостныхъ восклицаніяхъ. Но площадь не опустѣла. Многія новыя тысячи народа весело прогуливались по ней и по улицамъ. Случилось, что въ этотъ же день духовенство Монастыря Св. Магдалины, принадлежащаго къ ордену Св. Камилла, праздновало день своего основанія. На площади передъ церковью была построена великолѣпная эстрада, на которой расположился многочисленный оркестръ. Всѣ тамошніе домы и дворцы были по обыкновенію иллюминованы, и музыка уже началась. Внезапно явились многіе молодые люди съ зажженными факелами, и съ восклицаніями: *Evviva Pio nono! a Monte Cavallo!* Они пошли ко дворцу; большая часть присутствовавшихъ радостно присоединилась къ нимъ. Съ другихъ сторонъ пришли другія процессіи съ факелами; площадь Монте Кавалло наполнилась тысячами народа; всѣ кричали: *Evviva Pio IX!* Оркестръ былъ нанятъ на сей вечеръ монастыремъ, но, по приказанію Губернатора, онъ былъ съ торжествомъ перевезенъ къ папскому дворцу. Такимъ образомъ радостныя восклицанія побудили Его Святѣйшество выйти на балконъ во второй и въ третій разъ, и благословить народъ. Домы всѣхъ освобожденныхъ изъ заключенія были иллюминованы вчера вечеромъ. Ожидаютъ, что сегодня вечеромъ весь Римъ будетъ великолѣпно иллюминованъ. Завтра поутру Его Святѣйшество будетъ служить обѣдню въ монастырѣ делла Миссіоне. Народъ намѣренъ отпрячь его лошадей и везти его карету, съ радостными криками. Этимъ всепрощеніемъ болѣе

— Mówią, że parlament odroczony będzie przed 25-m b. m. Bil o cukrze przejdzie niewątpliwie w przyszłym tygodniu wszystkie zwykłe stacye w Izbie Niższéj.

— Wczoraj odbyła się rada gabinetowa w Ministerstwie spraw zagranicznych.

— Wszystkie tutejsze pisma publiczne mówią ze zgrozą o zamachu na życie Króla Francuzów.

— Pojednawczy sposób postępowania nowego Papieża, przy jego wstąpieniu na Stolicę Apostolską, sprawił najpomyślniejsze wrażenie w całéj Anglii.

— Donoszą z Kuby, że Gubernator téj wyspy O'Donnel, został odwołany, a na jego miejsce mianowany Jenerał Ordoz, dotychczasowy Gubernator wysp Filipińskich.

— Od brzegów rzeki La-Platy donoszą, że mocarstwa sprzymierzone utrzymują ścisłą blokadę portu Buenos-Ayres, i że spaliły okręty, które przez nią przebić się chciały. Nawzajem Rozas ogłosił, że każdego ujętego oficera wojsk sprzymierzonych, jako mordercę karać będzie.

— Jeneralny Inspektor artylleryi, Sir G. Murray, jeden z najstarszych wiekiem i najzasłużeńszych Jenerałów armii, umarł onegdaj w wieczór.

Włochy.

Rzym, 18 lipca.

Jeśli już sam wybór Piusa IX uważany był jako szczęśliwy wypadek dla uciśnionego z wielu względów Państwa Rzymskiego, gdyż spodziewano się znaleźć w nim mądrego i silnego rządzcę, przywrócieiela porządku i pomyślności publicznéj; tedy dla wszystkich bez wyjątku Rzymian, wieczor wczorajszy był uroczystością, która żyć będzie na zawsze w sercach i pamięci ludu, uwieczniając wdzięczne wspomnienie o tym prawdziwym ojcu swoich poddanych. Około 7 godziny wieczorem, na rogach wszystkich ulic miasta, przybite zostało ogłoszenie ogólnéj amnestyi dla wszystkich więźniów i wychodźców politycznych. Upojenie radości ogarnęło natychmiast całe miasto. Z tysiąca ust brzmiał jeden okrzyk uniesienia: „*Evviva Pio nono! a Monte Cavallo!*“ (Niech żyje Pius IX! na górzę Cavallo!—gdzie właśnie leży pałac Kwirynalski, zamieszkiwany dotąd przez Papieża). W mgnieniu oka, ogromny plac przed pałacem i wszystkie pobliskie ulice, napełniły się tłumami ludu. Nieprzerwane wiwaty i okrzyki radości rozlegały się grzmotem w powietrzu; wszyscy pragnęli go widzieć, oświadczyć mu najczulszą wdzięczność, prosić go o błogosławieństwo. Jakoż około godziny 8, otwarły się podwoje wielkiego krużganku, i Papież ukazał się na nim w towarzystwie kilku swych dworzan. Uniesienie ludu przeszło wszelkie granice. Papież błogosławił go pokilkakroć, i oddalił się nakoniec śród nieustających okrzyków. Plac wszakże nie opróżnił się wcale. Nowe coraz tysiące ludu tłoczyły się ku niemu i przeciągały radośnie po ulicach miasta. Trafunkiem tegoż dnia, duchowieństwo klasztoru św. Magdaleny, reguły św. Kamilla, obchodziło rocznicę swego założenia. Na placu przed kościołem wzniesiona była wspaniała galerya, na któréj liczna i doborna orkiestra miała właśnie wykonywać koncert. Wszystkie okoliczne pałace i domy były jak zwykle wspaniale oświecone, i muzyka już się była zaczęła. Gdy w tém nagle ujrzano tłum młodych ludzi, z gorejącemi pochodniami w ręku, wbiegających na plac z okrzykiem: *Evviva Pio nono! a Monte Cavallo!*“ Wszyscy powtórzyli go echem: wszyscy się ruszyli za nimi. Z drugich stron nadciągnęły podobneż processye; plac napełniony tysiącami ludu, zajaśniał tysiącami pochodni. Okrzyk „niech żyje Pius IX“ rozlegał się ciągle bez przerwy. Sam nawet chór muzyki z przed kościoła św. Magdaleny, lubo na cały ten wieczór przez tameczne duchowieństwo najęty, za wyraźnem przyzwoleniem Gubernatora, został w tryumfie przeprowadzony przed pałac Papiezki. Wszystkie te oznaki radości i przywiązania, skłoniły Ojca św., iż po raz drugi i trzeci ukazał się na krużganku i udzielił błogosławieństwo ludowi. Wszystkie domy uwolnionych z więzienia, były wczoraj przez cały wieczór oświecone; dziś spodziewają się ogólnéj illuminacyi całego miasta. Jutro rano Papież ma odprawiać Mszę św. w kościele *della Missione*. Lud zamierza odprządz mu konie i ciągnąć sam jego pojazd. Skutkiem udzielonéj amnestyi, przeszło 6,000 nieszczęśliwych, powróconych zostało ro-

шести тысячъ несчастныхъ возвращены своимъ семействамъ. Въ самомъ Римѣ считаютъ ихъ около 900. Издержки на ихъ содержаніе обременяли казну ежедневнымъ расходомъ болѣе чѣмъ въ 1,200 скуди.

20 Іюля.

Кардиналъ Джицци назначенъ сегодня статсъ-секретаремъ иностранныхъ дѣлъ. Слышно, что управленію сего кардинала, какъ предсѣдателю совѣта, будутъ также ввѣрены внутреннія дѣла.

— Папское правительство, вознаграждая, тѣхъ храбрыхъ воиновъ, кои отличились въ сраженіяхъ во время возстанія въ Риминьи, объявило вмѣстѣ, что предоставляетъ себѣ вознаградить также тѣ гражданскія и военныя лица, которыя тогда оказали значительныя заслуги. Нынѣ въ *Diario di Roma* напечатанъ списокъ лицъ, удостоившихся по сему поводу получить отъ Его Святѣйшества ордена или денежныя вознагражденія.

— Пій IX обнародовалъ, что Евреямъ дозволяется участвовать въ милостыняхъ щедро раздаваемыхъ Папою, и потому жители сего исповѣданія избрали изъ среды своей депутацію, чтобы изъявить Папѣ свою признательность. Его Святѣйшество принялъ депутацію благосклонно, и увѣрилъ ее въ своемъ расположеніи.

— Здѣсь составилось общество для вспомоществованія бѣднымъ узникамъ нынѣ помилованныхъ. Въ продолженіе нѣсколькихъ дней собрали уже по добровольнымъ приношеніямъ 1,500 скуди.

Турція.

Константинополь, 8 Іюля.

Вчера, Султанъ отправился съ многочисленною свитою сановниковъ въ арсеналъ съ тою цѣлію, чтобы присутствовать при увольненіи матросовъ, и нижнихъ чиновъ морскихъ полковъ, выслужившихъ лѣта своей службы.

— Алепскій губернаторъ, Османъ-Паша, назначенъ сераскиромъ арміи, въ Анатоліи, а Мустафа-Мазгаръ-Паша, членъ государственнаго совѣта, Алепскимъ губернаторомъ.

— 6-го числа с. м. многочисленный караванъ мольщиковъ, отправляющійся въ Мекку, подъ предводительствомъ дервиша Аги, торжественно перевезенъ въ Скутари.

— Письма, помѣщенныя въ газетѣ *Times*, присланныя изъ Константинополя отъ 30 Іюня, сообщаютъ, что новый совѣтъ народнаго просвѣщенія находится въ полномъ дѣйствіи. Онъ предписалъ недавно основать нормальныя школы въ Константинополѣ, Румеліи, Анатоліи и Аравіи, гдѣ въ послѣдствіи будутъ учреждены университеты по европейскимъ образомъ. Наставники, воспитанные въ нормальныхъ школахъ, будутъ назначены потомъ директорами первоначальныхъ и второстепенныхъ учебныхъ заведеній. Надѣются, что симъ средствомъ мракъ невѣжества будетъ разсѣянъ свѣтомъ наукъ и практическихъ свѣдѣній. Достойно замѣчанія, что турецкая нація, по видимому, уже оставила старое мнѣніе, будто коранъ есть единственный источникъ, изъ котораго Магометане должны почерпать свои познанія, чтобы сравниться съ другими просвѣщенными народами.

— Въ митиленскихъ окрестностяхъ корсеры недавно напали на турецкій корабль, экипажъ котораго умертвили и захватили весь грузъ.

— Порта предписала укрѣпить настоящимъ образомъ Арту и Превезу, а также усилить укрѣпленія Ламіи.

— Католическая церковь, сооруженная во имя св. Духа въ кварталѣ Франковъ, освящена 5 с. м. здѣшнимъ епископомъ Гиллеро.

— Каждому изъ дѣтей, которымъ во время путешествія Султана въ его присутствіи привили оспу, назначены отъ него подарки.

dzinom. W samym Rzymie liczą ich 900. Utrzymanie ich kosztowało codzień skarbowi przeszło 1,200 skudów.

Dnia 20 lipca.

Kardynał Gizzi został dziś mianowany, przez reskrypt Papiezki, Pro-Sekretarzem Stanu dla spraw zagranicznych. Słychać, że pod kierunkiem tegoż Kardynała, jako Prezesa Rady, zostawać będą także sprawy wewnętrzne.

— Rząd Papiezki, wynagradzając tych walecznych wojowników, którzy się odznaczyli w bitwach z powodu wybuchłego w Rimini powstania, ogłosił był zarazem, że zastrzega sobie nagrodzić również te osoby cywilne i wojskowe, które wtedy znaczne usługi wyświadczyły. *Diario di Roma* ogłasza więc listę wykaz osób, które z tego powodu otrzymały od Ojca św. ordery lub nagrody pieniężne.

— Pius IX-ty ogłosił, że w jałmużnach przez niego szczodrobliwie rozdawanych, mają mieć równy udział Izraelici: z tego powodu mieszkańcy rzeczonego wyznania wybrali z grona swego deputacyą, w celu złożenia uczuć wdzięczności Ojcu św. Jego Świątobliwość przyjął deputacyą łaskawie i zapewnił ją o swoich względach.

— Zawiązało się towarzystwo w celu wspierania ubogich więźniów teraz ułaskawionych. W kilku dniach zebrano już z dobrowolnych składek 1,500 skudów.

Turcya.

Konstantynopol 8 lipca.

Wczoraj udał się Sułtan z licznym orszakiem Dygnitarzy do arsenału, w celu znajdowania się przy uwolnieniu ze służby majtków i żołnierzy morskich, którzy już swe lata zaciągowe ukończyli.

— Osman-Basza, Gubernator Alepu, mianowany został Seraskierem armii w Anatolii, a Mustafa-Mazhor-Basza, członek Rady państwa, Gubernatorem Alepu.

— Dnia 6-go b. m., wielka karawana pielgrzymów udająca się do Mekki, pod naczelnictwem Derwisza Agi, przewieziona została uroczyście do Skutari.

— Korrespondencya gazety *Times*, datowana z Konstantynopola 30 czerwca, donosi, że nowe ministerstwo oświecenia publicznego jest bardzo czynne. Wydało właśnie postanowienie względem założenia szkół normalnych w Konstantynopolu, w Rumelli, w Anatolii i w Arabii, gdzie poźniej pozakładane będą uniwersytety według zasad europejskich. Nauczyciele ukształcić się mający w tych szkołach normalnych, staną potém na czele szkół niższych i gimnazyów. Spodziewają się, że tym sposobem ciemnota i niewiadomość zostaną usunięte przez światło, nauki i umiejętności praktyczne. Godném jest uwagi, że naród turecki nie zdaje się już jak dawniej tak mocno przylegać do zdania, iż Koran jest wyłącznem zrzódłem, z którego Mahometanie czerpać tylko mają nauki na jakich im zbywa, aby stanąć na równi z innemi Europejskiemi krajami.

— W okolicach Metelinu kosarze napadli nie dawno na okręt turecki, którego osadę wymordowali i ładunek zabrali.

— Porta rozkazała kompletnie obwarować Artę i Prewezę, oraz wzmocnić fortyfikacye Lamii.

— Kościoł katolicki pod wezwaniem św. Ducha, wybudowany w nowej dzielnicy Franków, poświęcony został uroczyście w dniu 5-m b. m., przez tutejszego Arcybiskupa Magr. Hillereau

— Każde z dzieci, które w czasie podróży Sułtana miało w przytomności jego zaszczepioną ospę, otrzymało od niego podarunek.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Гликсберга— Печ. позвол. 9-го Августа 1846 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ*.